

Képviselői előterjesztés – MINTA!**A Magyar Természetvédők Szövetsége* és a Greenpeace Magyarország Egyesület* által kezdeményezett „GMO**-mentes települések”-hez történő csatlakozásról****Tisztelt Képviselő-testület!**

A Magyar Természetvédők Szövetsége a Greenpeace nemzetközi környezetvédő szervezet hazai egyesületével (www.greenpeace.org) karöltve felhívást intézett, hogy a környezetükért felelősen gondolkodó települések csatlakozzanak a génmódosított növénytermesztést nem támogató települések mellé.

Mi a génmódosítás, és miért kétséges annak alkalmazása?

A génmódosítás során a befogadó élőlénybe a legtöbb esetben egy másik, tőle törzsfejlődési értelemben akár teljesen távol eső élő szervezet valamilyen ismert tulajdonságot hordozó génjét juttatják be, és készítenek működésre.

A mezőgazdasági géntechnológia a természetben vissza nem fordítható változásokat idézhet elő, melynek előre ki nem számítható hatásai lehetnek a környezetre, egészségünkre és a társadalomra nézve. **A hagyományos növényneveléssel ellentétben, a génmódosítás bármely élőlény génjét képes bejuttatni egy másikba.** Ezáltal baktériumok, vírusok növények és állatok génjeit tudják beilleszteni a szójabab, repce, kukorica vagy gyapot növényekbe. **Ezzel a technológiával olyan új növényfajtákat (illetve élelmiszer alapanyagokat) állítanak elő, amelyek a természetben soha nem léteztek volna.** A géntechnológiával át lehet lépni a fajok közötti természetes – az evolúció által több tízezer év alatt felállított – határokat, mellyel törzsfejlődési szempontból nagyon távol álló fajok génjeit kerülnek egy élő szervezetbe.

Géntechnológiai úton többek között olyan GMO* növényeket is előállítanak, melyek minden sejtje rovarirtó szert termel. Amennyiben ezek a növények bejutnak a táplálékláncba, illetve kiszabadulnak az ellenőrzés alól, komoly egészségügyi, ökológiai és gazdasági károkat okozhatnak. Magyar kutatók eredményei szerint a növényvédelmi alkalmazásra engedélyezett Bt-toxin tartalmú készítményekhez képest a génmódosított kukorica hektáronként 1500-3500-szor több mérget termel, mely még egy év múlva is kimutatható a talajban. Szintén hazai vizsgálatok szerint a génmódosított kukorica által termelt Bt-toxin veszélyeztetheti egyes védett lepkék hernyóit (elsősorban a nappali pávaszemet és az atalanta lepkét).

A skóciai Rowett Intézet kutatói azt tapasztalták, hogy a génmódosított burgonya a kártevőkön kívül a hasznos rovarokat is károsította. pl. a levéltetveket fogyasztó katicabogarat. Brit szárazföldi kísérletek eredménye szerint génmódosított repceből a gyomirtószer-rezisztenciáért felelős gén keresztbeporzással átkerül a vadrepcebe is. Kanadában a vadrepce három különböző vállalat gyomirtó szerével szemben is ellenállóvá vált.

A fenti esettanulmányok azt mutatják, hogy **miközben a génmódosított növények alkalmazásának kockázata egyre nyilvánvalóbbá válik, továbbra is hiányzik a hosszú távú hatások vizsgálata.** Ennek elsősorban az az oka, hogy a génmódosított fajták kifejlesztése nagyon sok pénzbe kerül. Ezért a cégek minél hamarabb piacra akarják dobni a termékeket, hogy megtérüljön a befektetés. Ezért az egészségügyi hatások vizsgálatának elhagyásával takarítanak meg időt és pénzt. Jóllehet a biotechnológiai cégek megesküsznek arra, hogy ez a technológia ártalmatlan, nem végeznek erre irányuló kísérleteket (vagy ha mégis, azokat nem hozzák nyilvánosságra.) Ezért **mindaddig, amíg be nem bizonyosodik minden egyes génmódosított fajtáról annak káros vagy ártalmatlan volta, az elővigyázatosság elvét kell alkalmazni, és nem szabad kiengedni a környezetbe a génmódosított növényeket.**

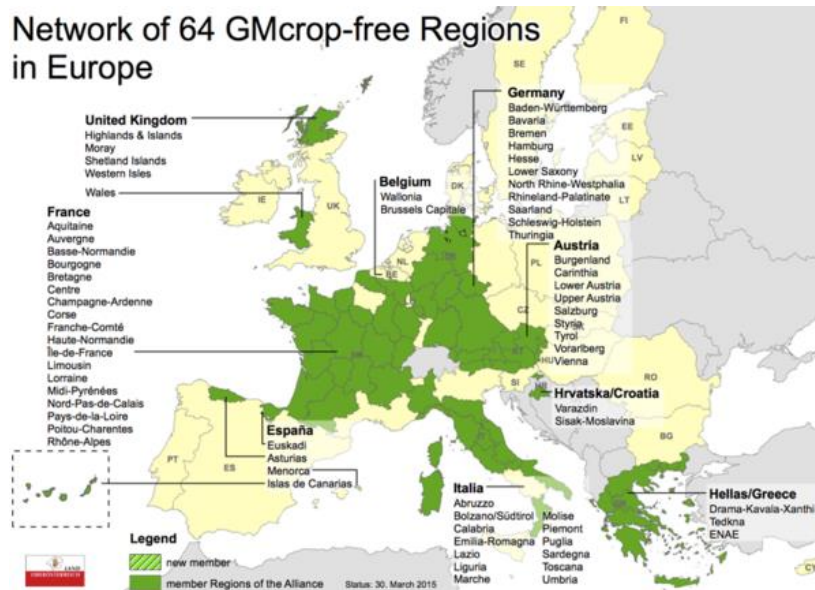
* A Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ) 110 hazai környezet- és természetvédő szervezet közössége, amelynek fő célja a természet védelme és a fenntartható fejlődés elősegítése. A Greenpeace nemzetközi környezetvédő szervezet a világ 41 országában rendelkezik irodával.

** GMO (Genetically Modified Organizations): genetikailag módosított szervezetek

Az Európai Unió 1998 óta éveken át nem adott ki engedélyt újabb génmódosított fajták forgalmazására (moratórium volt érvényben). A biotechnológiai cégek érdekében azonban az Egyesült Államok a Kereskedelmi Világszervezeten (WTO) keresztül próbálta rákényszeríteni az EU-t a moratórium feloldására. A nyomás hatására az Európai Bizottság – a tagállamok akarata ellenére – 2004 óta engedélyezte jó néhány génmódosított termék forgalmazását. Magyarország ezt a Bizottsági határozatot integrálta a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvénybe, úgy, hogy szigorú engedélyezési eljárásához kötötte a géntechnológiai tevékenységek engedélyezését. A döntéssel szemben több EU-tagország fenn kívánja tartani a géntechnológiával termesztett növények engedélyezése alóli mentességét (pl. Ausztria, Magyarország stb.), ezért a Greenpeace kezdeményezésére mozgalom indult Európában, hogy helyi és régiós szinten lépjenek fel a helyi döntéshozók a genetikailag módosított növények termesztésének korlátozása érdekében. Azóta **Európa szerte több mint 4500 önkormányzat illetve több száz régió és tartomány hozott állásfoglalást arról, hogy GMO-mentesnek nyilvánítja magát**, azaz politikai szinten elkötelezi magát amellyel, hogy hatáskörében mindent megtesz a GMO-növények termesztése és forgalmazása ellen.

Az európai lakosság több mint 70 százaléka ellenzi a génmódosított élelmiszereket. Az európai kutatások azt mutatják, hogy minél tájékozottabbak a fogyasztók a génmódosítás egészségügyi, ökológiai és gazdasági kockázataival kapcsolatban, annál nagyobb mértékben utasítják azt el. Ezen felül hazánkknak gazdasági érdeke is, hogy ne termesszünk génmódosított növényeket. Az érzékeny európai piacon ugyanis csak akkor van esélyünk eladni a magyar mezőgazdasági termékeket, ha garantálni tudjuk azok génmódosítás-mentességét.

Magyarországon eddig közel 100 település és több régió hozott határozatot, illetve állásfoglalást, csatlakozva ezzel az európai GMO-mentes területek sorához. (További információk: GMO-kerekasztal: <http://bdarvas.hu/gmo>)

GMO-mentes területek az Európai Unióban (2012)

GMO-mentes területek Magyarországon (2011)

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

2023.....

..... s.k.

Határozati javaslat

Szada Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete felismerve a géntechnológiában rejlő valós és potenciális veszélyeket az alábbi rendelkezéseket hozza:

1. GMO-mentes övezetté nyilvánítja Szada nagyközség közigazgatási területét.
2. GMO-mentes politikát követ az általa nyújtott szolgáltatások (földterület hasznosítása, bérbeadása, étkeztetés stb.) kialakítása során.
3. Minden lehetséges eszközzel elősegíti a GMO növényeket és állatokat nem használó mezőgazdasági rendszerek erősödését és fejlődését.
4. Figyelemmel kíséri a GMO fajok kibocsátására, termesztésére, tenyésztésére és forgalomba hozatalára kiadott engedélytervezeteket és amennyiben szükségesnek ítéli, jelzi a géntechnológiai hatóságnak, hogy Szada nagyközséget kivonja az engedély hatálya alól.
5. Hatáskörében – a felsőbb szintű jogszabály megjelenését követően – rendeletben korlátozza a GMO növények termesztését a helyi védeltséget élvező területek körzetében.
6. Együttműködik más GMO-mentes településekkel, a témához kapcsolódó szakmai szervezetekkel

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal